

Flerårsplan avseende bostäder för personer med funktionsnedsättning

Avser 2018-2024

Framtagen av: Verksamhetschef Helen Persson,
funktionshinderavdelningen

Datum: 2017-11-20

LILLA EDETS
KOMMUN

Sammanfattning

Utifrån lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), en rättighetslag, beviljas den enskilde sökt insats förutsatt att han/hon tillhör målgruppen och har rätt till insats.

Under 2018-2024 uppskattar funktionshinderavdelningen att det finns cirka 7-10 personer som kan komma att ansöka om boende enligt 9:9 LSS. Sammanställningen ger inte svar på när i tiden som detta behov kommer att uppstå, då det beror på när de enskilda personerna själva väljer att ansöka om insats.

Det finns också skäl att räkna med att det kommer 1-2 personer per år som flyttar in till kommunen och söker bostad med särskild service enligt LSS, denna uppskattning är gjord av tidigare erfarenheter i kommunen.

2018 kommer det att färdigställas en gruppboende med 6 lägenheter.

Boendekartläggningen visar att det finns ett behov av en kontinuerlig tillgång till bostäder/lägenheter utifrån kommande beslut enligt 9:9 LSS.

Inledning

Lilla Edets kommun ska sträva efter att omsätta FN:s förklaring om de mänskliga rättigheterna funktionshinder, barn- och kvinnokonventionerna i praktisk handling för alla invånare. Lilla Edets funktionshinderpolitik baseras på att främja, skydda och säkerställa de fulla och lika åtnjutandet av alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla personer med funktionsnedsättning och främja respekten för deras inneboende värde enligt FN: S konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Lilla Edets kommun ska erbjuda stöd- och serviceinsatser i sådan omfattning och på ett sådant sätt att lagstiftningens krav avseende tillämpningen av socialtjänstlagen (SOL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), hälso- och sjukvårdslagen (HSL), Färdtjänstlagen, Lag om bostadsanpassningsbidrag och övrig lagstiftning säkerställs.

LSS syftar till att garantera personer med omfattande och varaktiga funktionsnedsättningar stöd som kan undanröja svårigheter i den dagliga livsföringen. Utifrån lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), en rättighetslag, beviljas den enskilde sökt insats förutsatt att han/hon tillhör målgruppen och har rätt till insats. Vägledande principer är humanistisk människosyn, helhetssyn, självständighet, integritet, inflytande, delaktighet och tillgänglighet. Verksamheten skall utformas så att personer med funktionsnedsättning ges möjlighet att bli fullt delaktiga i samhällslivet. Syftet är att stärka och motivera den enskilde till egenmakt över sin vardag och sitt liv (empowerment), vilket innebär att personalen har en pedagogisk stödjande roll.

Utgångspunkter för planering av bostäder

Lilla Edets kommuns vision 2020 skall präglas av Växtkraft/Välbefinnande/Stolthet/Identitet. För att komma till detta tillstånd finns sex strategiska områden antagna och till dessa inriktningsmål och prioriterade mål kopplade. Ett inriktningsmål är att ”det ska vara attraktivt att bo i Lilla Edets kommun”. Kommunen ska ha en långsiktig planering dels för att tillhandahålla mark för bostäder i livets olika skeden, dels för att tillhandahålla mark för verksamhetsområden.

Enligt Socialstyrelsen är de vanligaste insatserna enligt LSS daglig verksamhet, boende för vuxna och kontaktperson. Antalet personer med insatser enligt LSS fortsätter att öka. Sedan 2007 har antalet insatser ökat med 20 procent. Den största ökningen står insatsen daglig verksamhet för. Kommunerna beviljar allt fler timmar personlig assistans. Antalet personer med personlig assistans enligt LSS har ökat med 15 procent sedan 2010. Även antalet timmar ökar. Socialstyrelsen har inte fördjupat analysen, men en bidragande orsak till att antalet personer ökat är troligen att många av de som får sin assistansersättning enligt SFB indragen i stället blir beviljade personlig assistans genom stöd från kommunen enligt LSS. Många har också erbjudits särskilt boende för vuxna enligt LSS istället. (Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning – lägesrapport 2016 och 2017, Socialstyrelsen).

En grundförutsättning för god kvalitet inom LSS-verksamheten är att verksamheten kan möta den framtida utvecklingen med både volymökningar och förändrade behov hos målgruppen. Precis som Socialstyrelsen skriver kommer behovet av de olika insatserna inom LSS fortsätta att öka för personer med funktionsnedsättningar i Lilla Edets kommun. Behoven blir mer omfattande, sammansatta och komplexa. Verksamheten kräver därför förändrade verksamhetsformer, metoder och arbetssätt.

Nuläge

I Lilla Edet råder idag brist på bostäder för alla kommuninvånare. Detta medför en risk att personer med funktionsnedsättning, som skulle klara ett ordinärt boende istället ansöker om boende enligt LSS. En förutsättning för att personer med funktionsnedsättning ska klara ett boende i vanliga lägenheter är ett anpassat stöd i bostaden (exempelvis boendestöd) och att det finns möjligheter till sysselsättning och gemenskap för dem som har behov av det.

Utökningen av särskilda boenden inom LSS går inte i takt med behovsökningen i Lilla Edets kommun. Den direkta följden blir att personer med funktionsnedsättning inte får sina behov tillgodosedda. Bostadsbristen kan även innebära kostnader för kommunen i form av externa placeringar i avvaktan på verkställighet av beslut i egen regi. LSS är en rättighetslag som ger personer med personkretstillhörighet rätt till insatserna i lagen. Vid ett gynnande beslut av bostad med särskild service skall beslutet verkställas snarast, utifrån domar ger det en verkställighetstid på max 6 månader. Detta får till följd att kommunen vid bostadsbrist får ökade kostnader i form av externa placeringar eller utdömmande av vite/särskilda avgifter enl. LSS för ej verkställda beslut. Det är viktigt att öka produktionen av antalet boendeformer för personer med funktionsnedsättningar för att undvika dessa konsekvenser.

Att leva som andra innebär bl.a. att ha möjlighet att bo som andra, ha ett eget hem med allt vad det innebär av trygghet och trivsel. Det är betydelsefullt för personer med funktionsnedsättningar att ha en bostadsform anpassad till deras behov och önskemål.

Planering för ett varierat utbud av olika former av bostäder, möjlighet att bo i ordinär bostad med tillgång till stöd och service samt i olika former av bostad med särskild service, är därför en viktig inriktning i denna plan. Det finns två olika varianter av bostad med särskild service, gruppboende och serviceboende. Gruppboendet består av ett mindre antal lägenheter (max 6) där hyresgästerna har en direkt närhet till gemensamma utrymmen och personaltjänst. En serviceboende består ofta av fler lägenheter än en gruppboende. Lägenheterna kan ligga i samma eller kringliggande hus och hyresgästerna har tillgång till gemensam service, samt gemensamma utrymmen för att skapa förutsättningar till gemenskap. I både gruppboende och serviceboende ges den enskilde stöd utifrån individuella behov.

Boendet för personer med funktionsnedsättningar, med rätt till insatser enligt 9 § 9 LSS, finns i Lilla Edets kommun i form av gruppboende och serviceboende, totalt tre enheter med totalt 26 lägenheter samt verkställs boendestöd till 5 personer som har insatsen enligt SoL. Funktionshinderavdelningen har arbetat målinriktat med att verkställa beslut och framför allt verkställa beslut i egen regi vilket medfört att vi under 2015-2016 har utökat serviceboendets omfattning med 4 lägenheter.

Lilla Edets kommun verkställer också korttidsvistelse enligt LSS. Syftet med insatsen skall vara att skapa förutsättning för anhöriga till avkoppling och den enskilde skall få miljöombyte och stimulans i den personliga utvecklingen. I nuläget verkställer vi denna insats för 14 personer.

För att kunna ge rätt stöd utifrån personens behov och förutsättningar verkställer socialförvaltningen beslut om boende för 4 personer i extern regi.

Kommande behov

Ansvarig enhetschef för nya beslut enligt 9 § 9 LSS har i dialog med handläggare gjort en boende kartläggning hösten 2015 av kommande behov av bostad enligt LSS som reviderades hösten 2016. I sammanställningen kan utläsas att det antalet personer som har rätt att beviljas boende enligt LSS ökar. De kommande behoven har framtagits genom att titta på dels ej verkställda beslut som 171012 är 2 personer, nuvarande externa placeringar 4 personer och idag beviljade insatser såsom avlösarservice, korttidsstillsyn, korttids och barn och ungdomsboende/elevhem 19 personer. Utav dessa beräknar funktionshinderavdelningen att cirka 7-10 personer kan komma att vara aktuella inom perioden.

Årligen gör funktionshinderavdelningen i samverkan med biståndsenheten en översyn och kartläggning av kommande behov utifrån nuläget dvs. de personer som idag är beviljade övriga LSS insatser som ledsagning, elevhem, korttids verksamhet, FSO och avlösarservice. Utifrån dessa beslut finns kunskap om individerna och man kan då göra en uppskattning om behoven i framtiden. I sammanställningen kan utläsas att det antalet personer som har rätt att

beviljas boende enligt LSS ökar. Under perioden uppskattar funktionshinder avdelningen att det finns cirka 7-10 personer som kan komma att ansöka om boende enligt 9:9 LSS.

Sammanställningen ger inte svar på när i tiden som detta behov kommer att uppstå, då det beror på när de enskilda personerna själva väljer att ansöka om insats.

Det finns också skäl att räkna med att det kommer 1-2 personer per år som flyttar in till kommunen och söker bostad med särskild service enligt LSS. Denna uppskattning är utifrån tidigare erfarenheter i kommunen.

Vi behöver också ta i beaktande att traditionella gruppboendestäder och serviceboendestäder inte motsvarar allas behov och önskemål. Enligt Socialstyrelsens ”Kartläggning och analys av vissa insatser enligt LSS” (Socialstyrelsen, artikel nr 2015-3-, mars 2015) konstaterar man att behoven hos de personer som omfattas av LSS inte motsvarar de boendeformer som finns idag. Grupper som särskilt lyfts fram är personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och personer med andra funktionsnedsättningar som växt upp med personlig assistans. Dessa två målgrupper har andra önskemål än vad nuvarande boendeformer kan erbjuda. Exempelvis skulle bostad i ordinärt boende kunna utvecklas med ett mer omfattande och utvecklat boendestöd och tekniska hjälpmedel (t.ex. stöd för minne och struktur). Ljudisolerade lägenheter så man inte störs av utifrån kommande ljud.

Planerad utbyggnad

Inom funktionshinderavdelningen planeras följande:

2015-08-11 fattades politiskt beslut att bygga en bostad med särskild service för vuxna enligt lagen 9 § 9 LSS i form av en gruppboendestad om 6 lägenheter. Denna ska vara belägen på Ström, Norra Stallgärdet. Den nya gruppboendestaden beräknas stå färdig maj 2018.

Avdelningen är beroende av att få tillgång till lägenheter via de bostadsbolag som finns i kommunen för att kunna verkställa boende beslut, serviceboende, enligt 9:9 LSS.

Framtida visioner gällande planering av boende för personer med funktionsnedsättning

Det är betydelsefullt för personer med funktionsnedsättningar att ha en bostadsform anpassad till deras behov och önskemål. Planering för ett varierat utbud av olika former av bostäder såsom gruppboendestad, serviceboendestad eller bostad i ordinärt boende med boendestöd är en viktig inriktning. Det finns också skäl i att minska steget mellan att bo i bostad med särskild service och ordinärt boende.

Processen från behov av bostad fram till inflyttning i lämplig bostadsform börjar hos myndighetsutövningen d.v.s. handläggarens utredningar och bedömningar av personens behov av stöd och rätt till insats. Det finns ett behov av att hitta former för att kontinuerligt och kvalitativt kartlägga behov av bostäder för personer med funktionsnedsättning. Om en gedigen kartläggning av behov görs kan en mer kvalitativ analys av behövligheten av boendeformer göras.